

A GAZDASÁG VÁLASZTÁSA

AZ IPARJOGVÉDELMI ÉS SZERZŐI JOGI SZEMLE ÚJ FOLYAMA ELÉ

Meggyőződésünk, hogy a hazai gazdaság a szellemi tulajdon pártján áll, vagy ha – mint az manapság látszik – nem így él is, előbb vagy utóbb végérvényesen annak pártjára kél. Nincs más választása. Untig ismert minden érv és tapasztalat arról, hogy a modern versenyképesség motorját a hozzáadott érték, az egyediség, a hasznos újdonság és a minőség energiája hajtja. Minden más út vagy eszköz csak esetlegesen, ideig-óráig és sebezhetően szolgálja a nemzetgazdaság egészséges növekedését. Magunk mögött hagyva azonban az első, az Európai Unióban teljes jogú tagként megélt esztendőt, intő jeleket kapunk: lomhasággal és hanyagsággal csak a versenyhátrányunk növekszik.

A 2005 *European Innovation Scoreboard* tanúsága szerint Magyarország csupán a 15. a tagországi versenyben; még szomorúbb a helyezésünk, ha az értékelést kiterjesztjük további, mintegy fél tucat fejlett ipari országra. Az összevetés öt csoportba sorolt, mintegy negyedszáz indikátor alapján képzett komplex mutatóra támaszkodik. A csúcstechnológiát alkalmazó, egyébként külföldi kézben működtetett legnagyobb hazai gyártó- és fejlesztőkapacitások „kreatív termése” vagy a felsőoktatásbeli kutatásba fektetett erőforrások viszonylag magas aránya még szerez egy-egy felső harmados besorolást, ám a jövőtudatosság és a széles hazai innovációs tetterő dolgában csak az utolsó negyedben kapunk helyet. Legyen szó akár az élethosszig tanulás vagy a nyelvismeret és -használat nemzeti mutatóiról, igen hátul kullogunk. Az iparjogvédelmi indikátorokban mért hazai helyezés hasonlóan lesújtó: a népszerűre vetített szabadalmi bejelentések száma csakúgy, mint a közösségi védjegy- és designoltalmi kérelmek mennyisége töredéke (5-15%-a) az európai átlagnak! Nem okozhat meglepetést mindez, hiszen az ezredforduló óta eltelt fél évtizedben az innovációs politika újításai ellenére, a felvilágosító erőfeszítések dacára monoton csökken valamennyi kategóriában a hazai új oltalmi igények belföldi forrása is.

Bizonytal baj van a gazdasági boldogulást övező megfontolások több ágával is. A gazdasági környezet serkentő hatása nem merülhet ki a verseny önkényesen váltogatott, az érdekeltek bevonása nélkül kiejánlott állami segédeszközeinek gondozásában: kiszámítható és a hazai kis- és középvállalkozások valóságos szükségleteinek megfelelő infrastruktúrára és kultúrafejlesztésre van szükség, az érdekeltek nem pótolható fáradozásától, befektetéseitől övezve. Bár nincs nyugalom a hazai szellemi tulajdon-védelmi támogatási rendszer pénzügyi forrásai körül, s mi több, a Magyar Szabadalmi Hivatal költségvetésének harmadát vonta ki a kormányzati akarat a hatósági szolgáltatásokat megfizető külföldi és belföldi ügyfelek érdekköréből, mégis lehet okunk a bizakodásra.

Európa legnagyobb, a szabadalmi politikának és a gazdasági növekedés innovációs forrásainak, az üzleti tájékozódás szellemi tulajdonnal összefüggő fortélyainak szentelt konferenciáját Budapesten rendeztük meg az Európai Szabadalmi Hivatallal és az EU brüsszeli Bizottságával közösen. Az *EPIC-PATINNOVA 2005* tavaly novemberi eseményei és utóéletük bizonyítják: tájékoztatási és képzési stratégiánk és programjaink összhangban állnak mind a középtávú fejlesztési célkitűzések megújított lisszaboni készletével, mind a mértékadó „legjobb gyakorlattal” – esetenként gazdagítva azt. Alakra szabott ismeretek, hatékony, önművelést támogató elektronikus adatforrások, hálózatosság regionálisan és virtuálisan; gyakorlati szemlélettel beoltott elméleti igényesség az új hidak kötőanyaga. Ebbe a folyamatba illeszkedik az idén 110 éves hivatal *Szabadalmi Közlöny és Védjegyértéktőjének* formaváltása is. Intézményünk honlapján jelenik meg 2006-tól a hivatalos hatósági közlemények e folyton megújuló, patinás szócsöve.

A csaknem két évtizede megszületett szakmai mellékletet, az időközben *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemlévé* fejlődött folyóiratot így önálló életre keltjük. A szellemi tulajdon két ágának elméleti és gyakorlati fejlődését feldolgozva, állandó nemzetközi kitekintéssel kívánunk tudományos igényű, egyszersmind gyakorlatias fórumot biztosítani minden megalapozott és színvonalas hozzájárulásnak. Kiforrott rovat szerkezetünk bővülése és a reményeink szerint mind tágabb szerzői kör lehetnek a továbblépés zálogai. A *Magyar Szellemi Tulajdonvédelmi Tanács Hírlevelének* és a hazai szakmai kultúrát és közállapotokat évente bemutató *Fehér Könyvnek* ezzel a lépéssel újjászületik a szándékaink szerint jövőre már havi rendszerességgel jelentkező, legszélesebb spektrumú kiadványtestvére.

Bizakodásunk másik, sokszor és sokak által elhanyagolt jó oka a személyes munkásságokban rejlő példák tanító ereje. Most ünnepli a világ *Benjamin Franklin* „nyomdász és az Amerikai Egyesült Államok teljhatalmú minisztere” születésének 300. évfordulóját. A *Financial Times* kolumnistája a vállalkozóvá válás franklini útjának reneszánszáról elmélkedik. „*Eripuit fulmen coelo sceptrumque tyranno*” – égből a villámot, zsarnoktól a jogart elragadta, idézi a szállóigét a „*Számadása életéről*” magyar fordítója, Bartos Tibor. Az Ész Századának egyik legtevékenyebb embere házának takarékosabb fűtésére kitalálja a róla elnevezett kályhát; hogy ki ne gyulladjon, feltalálja a villámhárítót, s tűzoltóegyletet alapít, hogy ha kigyulladna, legyen, aki eloltsa. Katéter és bifokális lencse: a személyes szükséglet briliáns találmányai. Ha a szenvedéllyel üzött nyomdászipart, lap- és kalendáriumszerkesztést, a Tartományi Gyűlés jegyzőségét, a postamesterséget és a villamos kísérleteket nem tekintjük is, egyéb közhasznú tevékenységeinek leltára is lenyűgöző: könyvtárat, városörtséget, utcakövezést és -világítást, akadémiát, kórházat, honvédelmet és filozófiai társaságot alapított, szervezett és erőszakolt ki. Első magyarul kiadott munkája: *A gazdagodás útja* (Aforizmák, 1914).

Jóllehet mindez a történelmi léptékű államférfi alkotmányozó és diplomáciai tevékenységét megelőzően, élete első hatvan évében történt, talán kulcsot ad a névjegyén használt, idézett kettős titulus értelmezéséhez is a még csak 25 éves ifjú ember „megfigyelése a tör-

ténelem olvastán”, 1731-ből: „A közemberek közt kevés az olyan , aki csupán hazája érdekeit tekinti, bárhogy játssza is a szentet; sőt, ha tevékenységük valóban áldásos hazájukra nézve, az is csak abból következik, hogy hazájuk s tulajdon érdekeiket egynek tekintik, nem mert elszántan önzetlenek.” Az utóbbi, szerencsés eset az övé: nem ingyen, de szívvel-lélelkel végzi megfizethetetlen munkáját a közösség számára, amellyel tökéletesen egybeforrt.

A gazdaság választásának ezt a szellemet kell erősítenie; ezt a tulajdont kell oltalmaznia. A franklini példa követése szolgálhatja jól az Iparjövédelmi és Szerzői Jogi Szemle célkitűzéseit is, amelyek legtömörebb foglalata mi más lehetne, mint: *Haza és Haladás*.

Dr. Bendzsel Miklós